

Oddolny feminizm w Polsce okresu transformacji i posttransformacji. Analiza dyskursów, praktyk i tożsamości na przykładzie polskich zinów feministycznych po 1989 roku

Feministyczne ziny to z założenia niekomercyjne i nieregularne, spontaniczne publikacje niskonakładowe, które wydawane są przez indywidualne autorki lub kobiece kolektywy, stowarzyszenia i organizacje społeczne. Ich obieg przyczynia się znacząco do przekazu feministycznych narracji, biografii i idei - zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i zbiorowym - umacniając tym samym wspólnotowość i solidarność kobiecych środowisk. Obecnie wiele prestiżowych bibliotek i archiwów uniwersyteckich, miejskich i państwowych, posiada w swoich zbiorach kobiece wydawnictwa niezależne (np. The British Library, The New York Public Library, UCLA Library). W Polsce opracowywaniem i gromadzeniem zbiorów archiwalnych wydań feministycznych zinów zajmują się głównie stowarzyszenia i organizacje kobiece, jak na przykład Fundacja Feminoteka czy Fundacja Kobięca eFKa.

Celem mojego projektu będzie analiza przemian oddolnego feminizmu w Polsce okresu transformacji i dekad późniejszych na przykładzie polskich zinów feministycznych tworzonych po 1989 roku. Badania polegać będą na kwerendach archiwalnych, obserwacji uczestniczącej oraz na przeprowadzeniu wywiadów z przedstawicielkami środowisk, które - począwszy od lat 90. - były silnie zaangażowane w wytwarzanie i dystrybuowanie w Polsce kobiecych wydawnictw niezależnych. Z uwagi na zastosowane metody historyczno-etnograficznej projekt przyczyni się do wypełnienia luki badawczej na gruncie dotychczas powstałych publikacji polskich i zagranicznych - jak do tej pory, nie powstała bowiem praca, która w sposób dogłębny i wyłączny skupiałaby się na analizie emancypacyjnego wymiaru procesów społecznych, które towarzyszyły praktykom współtworzenia polskich zinów feministycznych.

Główne pytania badawcze, które pojawiają się w ramach niniejszej pracy, brzmią następująco: Jakie znaczenie w konstruowaniu polskiego feminizmu po 1989 roku odgrywały praktyki związane z twórczością zinów? Jaki był wpływ marginalnych, oddolnych grup feministycznych na polski feminizm neoliberalny po 1989 roku? Jaka była relacja polskiego feminizmu do procesów i zmian kształtujących feminizm globalny, konstruowany w oparciu o idee feminizmu anglo-amerykańskiego? Jakie formy przybierają współczesne praktyki wytwarzania i dystrybuowania zinów w Polsce? I wreszcie: czy poszczególne grupy i stowarzyszenia, które w latach 90. koncentrowały się wokół produkcji zinów feministycznych, wciąż odgrywają istotną rolę społeczną w konstruowaniu polskiego feminizmu? Odpowiedzi na powyższe pytania - poza istotnym znaczeniem dla rozwoju nauki - przyniosą korzystny wpływ na badane środowiska społeczne poprzez upowszechnienie wiedzy na temat historii i działalności kulturowej kobiet.